

* تغییرات دوران بارداری ممکن است موجب درد مفاصل، کمردرد، پشت درد، مشکلات گردش خون، گوارش، اختلالات تنفسی و عوارض ناشی از شل شدن عضلات شکم و پرینه شود.

* اگر بدن خود را با این تغییرات هماهنگ کنید، می توانید این مشکلات را به حداقل برسانید.

* این انطباق از طریق اصلاح وضعیت ها، تمرین های کششی، اصلاح تنفس، تن آرامی به همراه تجسم، تمرکز و ماساژ امکان پذیر است.

* علاوه بر فواید جسمانی، این روشها موجب آمادگی بیشتر برای مراحل زایمان شده و موجب کاهش ترس و اضطراب، افزایش اعتماد به نفس، صبوری و ثبات احساسات (داشتن احساس مثبت و تمايلات مثبت) می شود.

اصول کلی اصلاح وضعیت بدن:

♦ ماندن در یک وضعیت ثابت برای مدت طولانی توصیه نمی شود و بهتر است در فواصل زمانی تغییر وضعیت دهید.

♦ تغییر وضعیت باید به آرامی صورت گیرد و از هر گونه تغییر وضعیت ناگهانی اجتناب کنید.

♦ انقباض همزمان عضلات شکم و کف لگن حین تغییر وضعیت، بسیار کمک کننده است.

اصلاح وضعیت ها در دوران بارداری:

۱. ایستادن و راه رفتن:

* در هنگام ایستادن و راه رفتن، پشت باید کاملاً صاف، عضلات باسن منقبض، شانه ها آویخته و سر بالا نگاه داشته شود.

* سعی کنید عضلات شکم و کف لگن را در هنگام ایستادن و راه رفتن بکار بگیرید.

* تجسم کنید که طنابی از سمت سرتان، شما را به سمت سقف می کشد.

* سعی کنید با کشش بین رانها و قفسه ی سینه، فضایی را ایجاد کنید تا جین شما جای راحت تری داشته باشد.

* ایستادن و راه رفتن طولانی مدت توصیه نمی شود.

نکات:

* اصلاح محور بدن در حالت ایستاده موجب کاهش میزان فعالیت عضلات در هنگام ایستادن شده و در نتیجه فشار روی عضلات کم می شود.

* پیاده روی به گردش خون، به خصوص در سیاهرگ های عمقی کمک می کند.

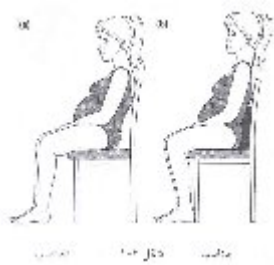
* پوشیدن کفش مناسب که پاشنه بلند نباشد و بدون پاشنه نیز نباشد. پاشنه ی کفش باید پهن باشد و پاشنه ی پا را پوشش دهد و ارتفاع ۲ الی ۳ سانتی متر داشته باشد و ترجیحاً کفش، مچ پا را نیز حمایت کند.

۲. نشستن:

* همیشه باید گودی کمر را در انتهای صندلی قرار دهید و تکیه گاه داشته باشید، گودی کمر را می توان با چند بالش پر کرد. در نشستن طولانی مدت بهتر است پاها را کمی بالاتر از سطح زمین قرار دهید.

* کف پاها را روی زمین به صورت صاف قرار دهید تا پاها آویزان نباشد.

* از روی هم انداختن پاها هنگام نشستن خودداری کنید، اینکار موجب بسته شدن زاویه ی کشاله ی ران و در نتیجه فشردگی عضلات و توقف خون در لگن می شود. همچنین موجب واریس و ورم پا می شود.

اصلاح وضعیت، هنگام برخاستن از حالت نشسته:

الف) برخاستن از صندلی

* برای بلند شدن از روی صندلی، بدن را به سمت لبه ی صندلی آورده سپس با فشار دستها بر روی عضلات ران، از روی صندلی بلند شوید.

* در صورتی که صندلی دسته دارد، وزن بدن را از طریق کف دست ها به دسته های صندلی منتقل کنید.

* هنگام بلند شدن از صندلی همزمان با هم عضلات شکم و کف لگن را فعال نمایید و به آرامی بلند شوید.

* هنگام نشستن روی زمین نیز ستون فقرات را کاملاً صاف کنید و گودی کمر را تحت حمایت قرار دهید. استفاده از تکیه گاه می تواند در پیشگیری از خستگی کمک کننده باشد.

دانشگاه علوم پزشکی و خدمات بهداشتی درمانی تهران
مرکز آموزشی درمانی ضیائیان
No M1

★ برای برخاستن از حالت خوابیده، ابتدا به پهلو چرخیده و سپس بر روی دست بلند شوید.
★ بلند شدن مستقیم از حالت طاقباز، به نوعی دراز نشست محسوب می شود که به دلیل فشار زیاد بر عضلات کمر و شکم در بارداری توصیه نمی شود.

اصلاح وضعیت هنگام بلند کردن اجسام از روی زمین:

جهت بلند کردن اجسام از روی زمین به نکات زیر توجه کنید:
➡ در حالیکه پشت صاف است و پاها با فاصله از یکدیگر قرار دارد، رانها و زانوها خم شده، یک پا از ناحیه ساق روی زمین قرار گرفته و پای دیگر جلوتر و از ناحیه کف پا روی زمین قرار گیرد.

➡ جسم را با کمک دو دست بلند کرده به مرکز محور بدن نزدیک کرده و با انتقال وزن به رانها به حالت ایستاده در آید.

نکات مهم

1. حتی الامکان از بلند کردن اجسام سنگین خودداری کنید.
2. هنگام بلند کردن اجسام از چرخش کمر خودداری کنید و فقط در مسیر مستقیم بلند
3. هنگام بلند شدن از زمین عضلات شکم و کف لگن را منقبض کنید.

جهت دسترسی به مطالب آموزش سلامت و دانلود

پمفلت های آموزش به بیمار
<http://www.ziaeian.ir> و یا
<http://help.tums.ac.ir>
جهت ارائه پیشنهاد و انتقاد
Ziaeian@tums.ac.ir

ب) برخاستن از روی زمین

✓ ابتدا وزن را به کف دستها و زانوها منتقل کنید (مشابه چهار دست و پا).
✓ با استفاده از یک بازو و زانوی مقابل به حالت نیمه نشسته در آید.
✓ هنگام هر گونه تغییر وضعیت عضلات شکم و کف لگن را منقبض کنید.

3. خوابیدن:

بعد از چهار ماهگی ترجیحاً از خوابیدن به حالت طاقباز خودداری کنید.

★ توصیه می شود مادر در یک وضعیت ثابت به مدت طولانی قرار نگیرد و در فواصل زمانی تغییر وضعیت دهد. نحوه خوابیدن به گونه ای باشد که فشار یکسانی روی تمام نقاط بدن وارد شود.

★ تشک باید سفت باشد.

★ تغییر وضعیت از حالت خوابیده به نشسته یا ایستاده باید آهسته باشد و از تغییر ناگهانی خودداری کنید، چون ممکن است باعث افت فشار خون، سرگیجه و آسیب به عضلات شکم شود.

★ برای برخاستن از حالت خوابیده، ابتدا به پهلو چرخیده و سپس بر روی دست بلند شوید.

اصلاح حرکات بدن در بارداری

بهار ۱۴۰۰

پمفلت آموزشی مددجو